

Vypořádání připomínek (6.7 Propojování formálního a neformálního vzdělávání)

Jan Jiterský

Obsah

Vymezení oblastí propojování, instituce, rozsah textu HS (okruh 1)	1
Shrnutí připomínek.....	1
Vypořádání	1
Využití výsledků neformálního vzdělávání (okruh 2)	2
Shrnutí připomínek.....	2
Vypořádání	2
Konkrétní podněty na obsah, činnosti propojení – předáno PS (okruh 3).....	2
Shrnutí připomínek a vypořádání.....	2
Příprava učitelů (okruh 4).....	2
Shrnutí připomínek.....	2
Vypořádání	3
ŠVP pro ŠD a ŠK v ŠVP ZŠ (okruh 5)	3
Shrnutí připomínek.....	3
Vypořádání	3
Pro informaci, pozitivní reakce na kapitolu (okruh Y)	3
Shrnutí připomínek.....	3

Vymezení oblastí propojování, instituce, rozsah textu HS (okruh 1)

Shrnutí připomínek

Velké množství připomínek a podnětů k HS uvádí, že text je příliš dlouhý, odborný, obsáhlý a často nejednoznačný. Připomínky mířící do kapitoly Propojování formálního a neformálního vzdělávání naopak namítají, že text je příliš stručný, není dostatečně odborně rozpracován. Velmi často a velmi podobně jsou zmiňovány konkrétní instituce či skupiny institucí, které by měly být explicitně v HS zmíněny, při dalších rozhovorech a diskuzích je požadováno, aby naopak některé instituce zmiňovány explicitně nebyly.

Vypořádání

Je třeba znovu uvést, že při MŠMT zahájila svou činnost Pracovní skupina pro propojování formálního a zájmového popř. neformálního Vzdělávání. Jak je uvedeno v HS, tato pracovní skupina definuje bariéry, které funkčnímu propojení těchto segmentů brání a bude předkládat návrhy pro systémová řešení k jejich odstranění. Připomínky v této skupině často požadují explicitní zmínku konkrétních institucí nebo skupiny institucí. Za výčtem požadovaných institucí je téměř vždy uvedeno “apod., atd.”, což značí, že žádný z nabízených seznamů nepodává kompletní výčet institucí, které se neformálnímu vzdělávání věnují.

Považujeme za důležité otevřít možnost všem aktérům, které se neformálnímu vzdělávání věnují a hledat všechny způsoby, jak funkční propojení podpořit. Jakýkoliv částečný výčet institucí nebo skupin institucí či aktérů by znevýhodnil ty, kteří uvedeni nebudou. Explicitní zmínění školních družin a školních klubů není dáno jen zmínkou ve Strategii 2030+, ale též faktem, že tyto instituce jsou ukotveny ve školském zákoně, jsou součástí rejstříku škol a školských zařízení a v neposlední řadě jsou často součástí jednoho ředitelství např. základní školy. Výtku nedostatečné obsahové náplně této kapitoly vnímáme, ale samotný text HS uvádí: **“Konkrétní kroky vedoucí k propojování formálního a neformálního (popř. zájmového) vzdělávání budou při tvorbě RVP ZV učiněny na základě výsledků práce odborníků na toto téma. Kromě zařazení do RVP ZV se pracovní skupina věnuje i dalším bariérám, které bude třeba systematicky řešit, jako je činnost pedagoga při vzdělávání mimo školu (výkon pedagogické činnosti / dozor), zákonné ošetření spolupráce subjektů formálního a neformálního vzdělávání a způsob práce s výsledky žáků z neformálního vzdělávání ve vzdělávání formálním.”** Je tedy zřejmé, že bude třeba nad tímto tématem odvést ještě mnoho práce a otevřenost pracovní skupiny pro propojení formálního a zájmového popř. neformálního vzdělávání je pro to vhodným prostorem. Výtka, že se HS soustředí pouze na naplnění implementační karty S2030+ a tedy propojení formálního pouze se zájmovým není korektní, protože explicitně neformální vzdělávání zmiňují a též název kapitoly hovoří jasně o propojení formálního a neformálního vzdělávání.

Využití výsledků neformálního vzdělávání (okruh 2)

Shrnutí připomínek

Připomínky v této skupině zpochybňují nutnost, důležitost “přenášení výsledků neformálního vzdělávání do formálního”. Upozorňují na to, že tím může dojít k posilování nerovností mezi žáky.

Vypořádání

Funkční propojení formálního a neformálního vzdělávání naopak dává příležitost každému žákovi zažít úspěch a využít vše, co mimo formální vzdělávání načerpal. Považujeme za přínosné, aby i formální vzdělávání mohlo navazovat na dovednosti žáků získané v neformálním vzdělávání a tyto pak dále rozvíjet. Tedy i doposud méně úspěšným žákům vzniká prostor, jak své dovednosti získané v neformálním vzdělávání uplatnit při vzdělávání formálním.

Konkrétní podněty na obsah, činnosti propojení – předáno PS (okruh 3)

Shrnutí připomínek a vypořádání

Do této skupiny byly zařazeny konkrétní podněty k obsahu a činnostem, kterými lze realizovat propojení formálního a neformálního vzdělávání. Stejně tak jako podněty ze skupiny připomínek 1pfn, budou i tyto předány pracovní skupině pro propojení formálního a zájmového vzdělávání, která pracuje při MŠMT.

Příprava učitelů (okruh 4)

Shrnutí připomínek

Do této skupiny byla zařazena pouze jedna připomínka, proto ji uvádíme v plném znění: “Dokument používá spoustu obecných vyjádření, které bez konkretizace zůstávají pouze vágním doporučením:

„Je potřeba, ... , aby učitelé byli připraveni pro toto plánování odborně, tzn. aby věděli, jak rozvíjet čtenářskou gramotnost a jak učit plánovitě, jak vést výuku tak, aby se žáci dostávali do plánovaného cíle učení.“ - Kdo, kdy a jak učitele připraví?

Vypořádání

Tato připomínka byla označena stránkou 64, ovšem zmiňovaný text se na této straně nenachází. Pokud tím byla míněna příprava učitelů na propojení formálního a neformálního vzdělávání, ano, jedná se o jednu z důležitých podmínek úspěšného propojení obou segmentů. V současné době probíhají ve spolupráci MŠMT a fakult připravujících učitele práce na proměně pregraduální přípravy.

ŠVP pro ŠD a ŠK v ŠVP ZŠ (okruh 5)

Shrnutí připomínek

V této skupině připomínek a podnětů jsou ty, které se týkají legislativní změny vyžadujícího návrhu na propojení kurikulárních dokumentů ŠD, ŠK a ZŠ. Některé připomínky návrh vítají, jiné v něm spatřují riziko např. ve zvýšené administrativě. Některé připomínky upozorňují na to, že je třeba s návrhem ještě detailněji pracovat a mapovat jeho přínosy a další možná rizika.

Vypořádání

Vzhledem k tomu, že se jedná o jedno z témat samostatné pracovní skupiny věnující se propojení formálního a zájmového popř. neformálního vzdělávání, vnímáme potřebu o návrhu ještě otevřeně hovořit a připravit jeho detailní parametry. Proto se v HS hovoří o návrhu možného řešení, které by mohlo úspěšný propojení podpořit.

Pro informaci, pozitivní reakce na kapitulu (okruh Y)

Shrnutí připomínek

Do této skupiny byly zařazeny připomínky, které nepřinášejí žádný konkrétní návrh na změnu či úpravu textu nebo jsou pouhým konstatováním, či pozitivní reakcí.